

« zurück blättern vor »

GLUT subst. m., ab 1494; auch *glot*; ‘Schrot aus Blei oder Eisen’ – ‘ołowiany lub żelazny śrut’: (1494) 1894 GórsArtRp. 218, STP *Kolky siue glothy ferree pro parvis pixidibus modice, aliie vero pro machinis et tarasnicze lapidee*. ◦ 1564 Mącz 146b, SPXVI *Glans [...] Ołowny Báfátyk / álbo kulá / też glot álbo kulká do rufznice*. ◦ 1584 KochFr 130, SPXVI *IVż nam / Gąfká nieboże / [...] nie bédźiesz hárcował / Ani glótów z rękawá fypał na chłopiétá / Kiedy cię więc opádną / iákoby sčzeniętá*. ◦ ca.1659 NarArch 146, SP17 *mozdzierzę y działka [...] glotami łancuchami szrotami nabite*. ◦ (1663) 1778 Zim.Siel. 231, L *Glutami strzelała swemi smrodliwemi*. ◦ (vor 1673) 1930 Oble. 125 *kiedy z szturmakow strzelają / Glutami, wszyscy, gdzie mogą, pierzchają*. ◦ †1696 Pot., Sw *Tego skoro siekane namacają gloty, skoro zginął*. ◦ 1743 BystrzInf P2v, SP17 *Grad ogniŃty: ieŃt cylinder ze Ńkory [...] glutami żelaznemi, kulami, krzemieniami z prochem napchany*. ◦ 1781–1783 Jak.Art. 3 293, L *Gloty, są kawálki siekanego żelaza, którego dawniej używano do kartaczów. Używają ich też do ręcznej broni, a na ów czas są to kule ołowiane, na kilka części nieregularnych porozcinane*. ◦ 1846 At 46 II 120, TRYP II 130 *a pod Panem Pogorzelskim konia glotami ubito*. ◦ [arch.] (1907) 1949–1951 Sienk.Na polu 278, DOR *Po pierwszym ogniu postrzelili tylko konia i jednego pachotka glutem w udo*. – STP, SPXVI, MĄCZ, L, SWIL, SW, LSP, DOR (daw.). ◊ **Var:** *glot* subst. m., (1494) 1894 GórsArtRp. 218, STP ◊ [LBel.] 1781–1783 Jak.Art.3 293, L – STP, SPXVI, MĄCZ, L, SWIL, SW (m.u.), LSP; *glut* subst. m., (vor 1673) 1930 Oble. 125 ◊ [arch.] (1907) 1949–1951 Sienk.Na polu 278, DOR – L, SWIL, SW (m.u.), LSP, DOR. ◊ **Etym:** **1)** mhd. *gelæte* subst. n., ‘eine Ladung Blei’, LEX. **2)** frühnhd. *gelöt* subst. n., ‘eine Ladung Schrot’, GRI. ◊ **Konk:** †*śrut*. ◊ **Hom:** *glut* subst. m., ‘eine Art klebriger Schmiere’, zuerst geb. SWIL; *glut* subst. m., ‘Feuersglut’, zuerst geb. Sw. †*glit* II. ◊ **Der:** *glotka* subst. f., zuerst geb. SWIL.

« zurück blättern vor »